

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

1. maj 2013

**Kommissionens forslag til ændring af Rådets forordning (EF) nr. 207/2009 om EF-varemærker, KOM (2013) 161
samt
Forslag til ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/95/EF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varemærker, KOM (2013) 162**

1. Resumé

Kommissionen har den 27. marts 2013 fremsat forslag om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 207/2009 om EF-varemærker samt forslag om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/95/EF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varemærker.

Forslagene fremsættes i forlængelse af en overordnet debat i EU-regi om varemærkesystemernes funktion og interageren inden for EU og særligt med afsæt i Rådskonklusioner fra 2007 og 2010. Kommissionens overordnede mål med ændringerne er dels at modernisere og effektivisere EF-varemærkesystemet, dels i øget grad at harmonisere de nationale varemærkesystemer særligt over for EF-varemærkesystemet.

Forslagene indeholder en lang række ændringer af både processuel og materiel karakter. Disse vil medføre en række ændringer af varemærkeloven og den tilhørende bekendtgørelse samt af retsplejeloven.

Forhandlingerne er endnu ikke påbegyndt, men Kommissionen har givet en kort præsentation af forslagene på et møde i Rådsarbejdsgruppen for Immaterialret (Varemærker).

2. Baggrund

Varemærker anvendes til at kendetegne en virksomheds varer eller tjenesteydelser. En virksomhed kan anvende varemærker til at adskille sig fra sine konkurrenter og derved tiltrække og fastholde sine kunder. Et varemærke kan således bidrage til at skabe værdi og vækst for virksomheden. Et varemærke er en eksklusiv ret, som kan opretholdes i uendelighed, så længe det anvendes af virksomheden for givne varer eller tjenesteydelser.

Inden for EU findes både et nationalt varemærkesystem og et EF-varemærkesystem. De nationale varemærkesystemer varetages af de nationale varemærkemyndigheder og anvendes primært af de brugere, som har den største interesse på det nationale marked, eventuelt kombineret med et ønske om en beskyttelse i nogle få yderligere lande. EF-varemærkesystemet varetages af Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (Office for Harmonization in the Internal Market (Trademarks and Design) (OHIM), der udsteder rettigheder, som gælder for hele EU territoriet baseret på en ansøgning.

Kommissionen har ved KOM (2013) 161 af 27. marts 2013 fremsendt forslag om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 207/2009 om EF-varemærker samt ved KOM (2013) 162 af 27. marts 2013 fremsendt forslag om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/95/EF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varemærker. Forordningen regulerer EF-varemærket, mens direktivet er et minimumsdirektiv, der til en vis grad harmoniserer medlemsstaternes lovgivning om nationale varemærker.

Forslagene er oversendt til Rådet den 2. april 2013 i dansk sprog version.

Førstnævnte forslag er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 118, stk. 1 og sidstnævnte forslag med hjemmel i TEUF artikel 114, stk. 1. Begge forslag behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure med Europa-Parlamentet som medlovgiver jf. TEUF artikel 294.

Forslagene er fremsat på baggrund af en debat i EU regi gennem de seneste seks år omkring behovet for en varemærkereform. Debatten har bl.a. udmøntet sig i Rådskonklusioner af 21. og 22. maj 2007 om de finansielle perspektiver for OHIM og den videre udvikling af EF-varemærkesystemet samt Rådskonklusioner om den fremtidige revision af varemærkesystemerne i EU af 25. maj 2010.

Rådskonklusionerne af 21. og 22. maj 2007 pålagde Kommissionen at fremkomme med forslag til nedsættelse af gebyrerne hos OHIM samt at foretage en undersøgelse af, hvordan EF-varemærkesystemet fungerer. Gebyrerne blev nedsat allerede i 2009 for at løse en konkret budgetudfordring hos OHIM.

Undersøgelsen konkluderede bl.a., at varemærkesystemerne inden for EU generelt fungerer godt, og at der alene er behov for mindre justeringer og moderniseringer for at sikre, at der også i fremtiden er velfungerende systemer inden for EU.

Det fremgår af Rådskonklusionerne af 25. maj 2010, at der er et behov for at indføre bestemmelser, som sætter rammer for samarbejdet mellem OHIM og de nationale varemærkekontorer, samt at der skabes hjemmel for, at 50 pct. af de gebyrer, som OHIM modtager for fornyelse af EF-varemærker, skal tilgå de nationale varemærkekontorer via en fair fordelingsnøgle. Disse midler skal anvendes til at finansiere harmoniseringen af praksis og udviklingen af fælles IT værktøjer mellem OHIM og de nationale varemærkekon-

torer. Endelig præciseres det, at der er et behov for at fremsætte forslag til ændringer af både forordning og direktiv for at sikre en øget harmonisering mellem systemerne.

Forslagene behandles som en samlet pakke i Rådsarbejdsgruppen for Immaterialret (Varemærker). Der har været afholdt møde i Rådsarbejdsgruppen den 10. april 2013, hvor Kommissionen kort præsenterede forslagene. Det irske formandskab forventer at afholde yderligere tre Rådsarbejdsgruppemøder, hvoraf det første afholdes den 15. maj 2013. På dette møde forventes det, at Kommissionen giver en mere detaljeret præsentation af forslagene, samt at medlemsstaterne får lejlighed til at stille spørgsmål. På efterfølgende Rådsarbejdsgruppemøder forventes en mere detaljeret gennemgang af ændringsforslagene til både forordning og direktiv. Det vides endnu ikke, hvordan det litauiske formandskab ønsker at håndtere forslagene.

3. Formål og indhold

Det fremgår af forslagene fra Kommissionen, at de vigtigste formål med en varemærkereform er at fremme innovation og økonomisk vækst ved at gøre ordningerne for varemærkere registrering i hele EU mere effektive og lettere tilgængelige for virksomhederne i form af lavere omkostninger, øget hastighed, større forudsigelighed og retssikkerhed.

3.1 Forslag til ændringer af forordningen

Kommissionen foreslår bl.a. en ajourføring af forordningen ud fra et ønske om at tilpasse terminologien til Lissabontraktaten, f.eks. således, at "EF-varemærker" ændres til "europæiske varemærker", og at reglerne for centrale agenturer anvendes på OHIM.

En række af de af Kommissionen foreslåede ændringer vedrører procedurerne for ansøgning og registrering af EF-varemærker. Dette indebærer bl.a., at de nationale kontorer ikke længere skal være modtagende myndighed for ansøgninger om EF-varemærker, samt at ansøgningsgebyrer skal betales ved indleveringen af ansøgningen og ikke som nu senest en måned efter. Desuden foreslås det, at der ikke længere foretages søgninger for eksisterende kolliderende rettigheder.

Forslaget indeholder også en række ændringer af materiel karakter som for eksempel en specificering af beskyttelsen af geografiske samt traditionelle betegnelser samt nye regler omkring varer, der indføres i toldområdet ved handel via Internettet og for så vidt angår varer i transit.

Kommissionen foreslår en præcisering af de grundlæggende regler for klassificering af varer og tjenesteydelser samt en kort overgangsordning for allerede registrerede varemærker, samt at der indføres et EU garantimærkesystem som supplement til EF fællesmærket.

Endvidere foreslår Kommissionen en overordnet ændring af styreformen hos OHIM, således at reglerne for EU agenturer også kommer til at gælde for OHIM, samt at der indføres obligatorisk samarbejde mellem OHIM og

de nationale varemærkekontorer for at øge harmoniseringen af praksis og udvikling af fælles IT værktøjer.

Endelig foreslås det, at Kommissionen gives beføjelse til at vedtage visse regler ved delegerede retsakter.

3.2. Forslag til ændringer af direktivet

Kommissionens forslag introducerer nye materielle regler samt indfører nye procedureregler i direktivet.

Forslaget indeholder bl.a. regler, der vedrører en tilpasning af procedureregler ved klassificering af varer og tjenesteydelser, ændring i gebyrstrukturen, indsigelsesprocedurer, introduktion af trediepartsindlæg samt en begrænsning i nationale kontorders adgang til at afslå mærker fra registrering. Endvidere indeholder forslaget nye regler for varer i transit inden for EU territoriet.

Endelig indeholder forslaget bestemmelser om obligatorisk samarbejde mellem OHIM og de nationale varemærkekontorer for at fremme konvergens i praksis og udvikle fælles IT værktøjer samt for at opnå sammenhængende resultater i behandlingen og registreringen af varemærker.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til TEUF art. 118, stk. 1 samt art. 114, stk. 1, medlovgiver på både forordningen og direktivet. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet, og det vides ikke for nærværende, hvornår en sådan vil foreligge, eller hvornår det relevante udvalg vil sætte sagen på dagsordenen.

5. Nærhedsprincippet

Det fremgår af Kommissionens konsekvensanalyse (SWD (2013) 95 final af 2. april 2013), at det er nødvendigt at ændre dele af forordningen for at forbedre og strømline EF-varemærkesystemet, og at det alene er EU-lovgiver, der har kompetence til at foretage de nødvendige ændringer.

Kommissionen anfører endvidere, at der for så vidt angår forslaget til ændring af direktivet indføres et omfattende system, hvor alle spørgsmål inden for både materiel ret og procesret fastsættes, mens det nuværende niveau for tilnærmelse af lovgivningen, der er fastsat i direktivet, er begrænset til udvalgte materielle retsregler. Kommissionen anfører endvidere, at det er nødvendigt at skabe et harmonisk og overordnet system for varemærkebeskyttelsen i EU med mere ensartede materielle regler, og hvor de centrale proceduremæssige bestemmelser som minimum er kompatible.

Det er den danske Regerings foreløbige vurdering, at forslaget om ændringerne i forordningen generelt er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Den gældende forordning finder direkte anvendelse i Danmark. Enkelte bestemmelser stiller krav til dansk lovgivning. Disse bestemmelser er gennemført ved lov om varemærker samt tilhørende bekendtgørelse og retsplejeloven.

Det gældende direktiv er i dag gennemført ved lov om varemærker, lov om fællesmærker og tilhørende bekendtgørelse.

7. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslagene til ændring af forordningen vurderes som udgangspunkt ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser, idet forordningen er direkte anvendelig. Forslagets eventuelle konsekvenser for retsplejelovens regler om Sø- og Handelsrettens kompetence som EF-varemærkedomstol i Danmark vil skulle overvejes nærmere.

En vedtagelse af forslagene til ændring af direktivet vil kræve ændring af varemærkeloven og den tilhørende bekendtgørelse.

Statsfinansielle konsekvenser

Forslagene vurderes på nuværende tidspunkt ikke at have væsentlige statsfinansielle konsekvenser.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslagets samfundsøkonomiske konsekvenser skal analyseres nærmere, men det er den umiddelbare vurdering, at forslaget vil kunne medføre mindre økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, i form af øgede udgifter til håndhævelse af varemærkerettigheder.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslagene vurderes ikke at have administrative konsekvenser for erhvervslivet.

10. Høring

Forslagene er den 3. april 2013 sendt i høring i specialudvalget for vækst og konkurrence med høringsfrist 16. april 2013.

Resultaterne af høringen i specialudvalget kan sammenfattes således:

DE finder det positivt, at Kommissionen har gjort et stort stykke arbejde for at sikre yderligere samordning mellem fællesskabsordningen og de nationale ordninger. Dette vil bidrage til et reelt valg for virksomhederne mellem et europæisk varemærke eller et nationalt varemærke, der alene baserer sig på behovet for den enkelte virksomhed.

I relation til den institutionelle del mener DE, at det er vigtigt at vurdere patentkontorets virke over de seneste år med henblik på at identificere områder, hvor forvaltningen vil kunne forbedres, dette ikke mindst i lyset af den fælles erklæring om agenturer. I den forbindelse nævnes det, at som det fremgår af fælleserklæringen, skal der udføres en grundig "case-by-case" analyse for at sikre, at ændringer kun bliver foretaget, hvor der opnås forbedringer, og hvor man ikke risikerer at skade et agents virke, som ellers har vist sig at være en succes for det Indre Marked. DE undrer sig derfor over, at man med hensyn til en række ændringer fremsat af Kommissionen, går ud over, hvad der ligger i den fælles erklæring om agenturer, og i hvilket omfang dette kan bidrage til et mere velfungerende agentur.

Dansk Industri (DI)

DI tilslutter sig på det overordnede plan de fremsatte forslag men forbeholder sig samtidig mulighed for på et senere tidspunkt at bidrage med konkrete bemærkninger til enkelte dele af den omfattende reformpakke. Endvidere anmoder DI om løbende at blive holdt orienteret om udviklingen i forhandlingerne, idet de foreslåede ændringer har vidtrækkende konsekvenser for dansk erhvervsliv.

Lægemiddel Industri Foreningen (LIF)

LIF støtter fuldt ud en modernisering af forordningen og direktivet og den overordnede målsætning om øget samarbejde mellem Harmoniseringskontoret (varemærker og designs) og de nationale varemærkemyndigheder med det formål samlet set at gøre varemærkesystemerne inden for EU mere virkningsfulde, effektive og konsekvente.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Kendes endnu ikke.

12. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter arbejdet med en varemærkereform og er positiv over for en øget harmonisering mellem varemærkesystemerne til gavn for brugerne af systemerne. Da der er tale om et omfattende og teknisk kompliceret forslag, vil det dog være nødvendigt at foretage en nærmere analyse af forslagens enkelte elementer og deres samspil med de danske regler på området, før regeringens holdning kan fastlægges i flere detaljer.

Regeringen vil arbejde for at sikre, at forslagene om ændringer vedrørende OHIMs funktionsmåde, opgavevaretagelse og samarbejdsaktiviteter er udtryk for en samlet afvejning af alle implicerede interesser.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslagene har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.